

NOTAT

Vandforsyning
J.nr. 2024 - 34902
Ref. maibb
Den 3. juni 2024

Miljøstyrelsens svar på MOF-spørgsmål 852 alm. del

1. Udledning af PFAS fra forsyningers renseanlæg, herunder behov for nye tilladelser og blandingszoner for PFAS og andre miljøfarlige stoffer

Nøgletalsrapporten fra 2021 indeholder overvågningsdata for PFAS fra NOVANA programmet for renseanlæg til og med august 2019. I den efterfølgende periode, fra september 2019 til december 2023, har Miljøstyrelsen i forbindelse med NOVANA programmet foretaget målinger i til- og afløb af PFAS på 20 renseanlæg. Der indgår 15 avancerede renseanlæg og 5 mekaniske anlæg i måleprogrammet. De avancerede renseanlæg omfatter anlæg med minimum MBNDK-rensning (M: mekanisk rensning, B: biologisk rensning, N/D kvælstoffjernelse ved nitrifikation/denitrifikation, K: kemisk rensning) mens de mekaniske renseanlæg kun omfatter mekanisk rensning.

Parameterlisten er i løbet af 2023 udvidet fra 12 til 30 PFAS for udvalgte anlæg.

Data for perioden september 2019 til december 2023 er endnu ikke statistisk behandlet. Resultaterne af overvågningen af miljøfarlige forurenende stoffer forventes fremadrettet vil blive afrapporteret i forbindelse med NOVANA afrapporteringen. Resultaterne forventes også, at komme til at indgå i forbindelse med opdatering af nøgletalsrapporten.

Et nøgletal er en estimering af et gennemsnit for et givet stof i spildevand fra forskellige typer renseanlæg, og kan angive, hvor effektive renseanlæggene er til at fjerne de målte stoffer. Nøgletallene bidrager som sådan til det generelle vidensniveau omkring indholdet af udledninger. Afgørelser vedr. udledningstilladelser og blandingszoner kræver en konkret sagsbehandling.

Det vurderes på baggrund af data fra nøgletalsrapporten, at der er et behov for en skærpet opmærksomhed omkring indholdet i udledninger af almindeligt byspildevand. Miljøstyrelsen er ved at undersøge, hvilke konsekvenser de nye vejledninger om udledning af miljøfarlige stoffer har for renseanlægs udledningstilladelser, herunder, hvorvidt der er behov for et opdateret administrationsgrundlag. I dette arbejde inddrages de nævnte nøgledata.

Udledning af spildevand fra renseanlæg direkte til vandløb, søer eller havet, reguleres jf. § 28 stk. 1 i miljøbeskyttelsesloven. Kommunerne er tilladelsesmyndighed. Det er tilladelsesmyndigheden, der i forbindelse med sagsbehandlingen vurderer, om der er mulighed for udlægning af blandingszoner i den konkrete sag. Miljøstyrelsen kan ikke oplyse om, hvorvidt der planlægges blandingszoner for PFAS og andre miljøfarlige stoffer.

Der er ikke i dag krav om revision af eksisterende udledningstilladelser svarende til kravet om revurdering af de godkendelsespligtige virksomheder. Udledningstilladelser revideres efter bestemmelserne i spildevandsbekendtgørelsens § 2. Med det kommende byspildevandsdirektiv forventes det indført, at alle udledningstilladelser til renseanlæg skal revideres minimum hvert 10. år.

Miljøstyrelsen vejleder om, at ny viden om sammensætningen af spildevandet, f.eks. viden om miljøfarlige stoffer, jf. § 2, stk. 1 i spildevandsbekendtgørelsen kan sidestilles med en ændret sammensætning af spildevandet og kan i visse tilfælde kræve fornyet udledningstilladelse. Forsyningselskaberne skal derfor være opmærksom på, om der er behov for at søge tilladelsesmyndigheden (kommunen) om fornyet tilladelse til den aktuelle udledning.

2. Opgørelse over, hvor mange og hvilke anlæg - deponi og industri - der skal have ny tilladelse, herunder blandingszoner for PFAS og andre miljøfarlige stoffer

Hvis en godkendelsespligtig industrivirksomhed (listevirksomhed) har udledning af spildevand direkte til vandløb, søer eller havet, indarbejder godkendelsesmyndigheden udledningstilladelsen direkte i virksomhedens miljøgodkendelse. Udledningstilladelsen meddeles derfor af den myndighed, der har kompetence til at godkende virksomheden, dvs. enten kommunen eller staten.

Listevirksomheder skal have en ny miljøgodkendelse, når der foretages udvidelser eller ændringer på virksomheden, der giver anledning til forøget forurening. Listevirksomheder skal desuden have fornyet/revurderet deres godkendelse efter behov eller efter en fastsat frekvens.

Bilag 1-virksomheders miljøgodkendelser skal tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører virksomhedens hovedlistepunkt, eller regelmæssigt og mindst hvert 10 år. Den første regelmæssige revurdering skal foretages efter 8 år.

Der er ikke krav om regelmæssig revurdering af bilag 2-virksomheder. Her kan tilsynsmyndigheden revurdere miljøgodkendelsen, når der er forløbet otte år efter meddelelsen af en godkendelse. Miljøstyrelsen har derfor ikke mulighed for, at oplyse, hvornår bilag 2-virksomheder, hvor kommunen er godkendelsesmyndighed, skal have revurderet deres miljøgodkendelse. Der gælder desuden en almindelig forpligtelse til at opdatere utidssvarende miljøgodkendelser.

S-mærkede godkendelsespligtig industri

Miljøstyrelsen er miljømyndighed for 58 (78 inkl. deponier) miljøgodkendte industrier, som har tilladelse til direkte udledning af spildevand.

Af de 58 er der igangsat revurdering af udledningstilladelsen for de 30. Miljøstyrelsen behandler pt. sagerne og der er ikke på nuværende tidspunkt taget konkret stilling til, om der på ny skal udlægges blandingszone for 23 af udledningerne, hvor der vil være indhold af et eller flere miljøfarlige forurenende stoffer.

Miljøstyrelsen har modtaget ansøgning om ny udledningstilladelse fra 2 virksomheder, hvor der er indhold af miljøfarlige forurenende stoffer i udledningen. På nuværende tidspunkt er der ikke taget konkret stilling til, hvorvidt der skal udlægges blandingszone og til vilkårene for miljøfarligt forurenende stoffer for udledningerne, samt til hvilke vilkår udledningstilladelserne vil få.

Miljøstyrelsen har fået kendskab til, at 7 industriudledninger har indhold af PFAS, hvorfor disse udledninger enten skal have revurderet deres udledningstilladelse eller ansøge om ny udledningstilladelse. Det vurderes i den forbindelse, om der skal udlægges en blandingszone for PFAS.

Deponier

Miljøstyrelsen er myndighed for 42 miljøgodkendte deponier med direkte udledning eller udsivning af forurenende stoffer til overfladevand.

Heraf har 20 deponier direkte udledning af spildevand herunder perkolat og industrielt belastet overfladevand, mens 38 deponier er anlagt på yderligere reducerede krav (primært havbundssedimentdepoter), hvor de er anlagt under den forudsætning, at perkolat kan sive ud af deponiet og ud i et overfladevand.

Af de 38 deponier har 15 deponier direkte udledning og indgår således i de 20 deponier med direkte udledning.

Der er 19 deponier med direkte udledning af spildevand herunder perkolat og/eller industrielt belastet overfladevand, hvor revurdering er igangsat.

Der er 3 deponier med direkte udledning af spildevand, der har søgt om miljøgodkendelse af udvidelse eller nye enheder.

Perkolat fra deponierne med direkte udledninger forventes at indeholde PFAS og andre miljøfarlige stoffer. Sagsbehandlingen på disse sager er endnu ikke så langt, at det kan vurderes hvor mange anlæg, der har behov for udlægning af blandingszoner.

På ca. 2/3 af deponier anlagt på yderligere reducerede krav (primært havbundssedimentdepoter) er revurderingen igangsat. For disse deponier er påvirkningen af overfladevandet vurderet på baggrund af en forudsat fortynding i overfladevandet. Da anlæggene ikke har en punktudledning, men derimod en udsivning langs en front, er det uafklaret, hvordan eller om der skal udlægges en blandingszone for disse anlæg. Der er pt ikke konkret viden om eventuelt PFAS i perkolat fra anlæg på yderligere reducerede krav.

Miljøstyrelsen har 5 deponier anlagt på yderligere reducerede krav (primært havbundssedimentdepoter), der har søgt om miljøgodkendelse af udvidelse eller nye enheder.

Øvrige godkendelsespligtige virksomheder

Det er godkendelsesmyndigheden der i forbindelse med sagsbehandlingen vurderer, om der er mulighed for udlægning af blandingszoner i den konkrete sag. Miljøstyrelsen har ikke sagsspecifikke oplysninger om udledninger fra listevirksomheder, hvor kommunerne er godkendelsesmyndighed, og kan ikke oplyse om, hvorvidt der planlægges blandingszoner for PFAS og andre miljøfarlige stoffer.

Miljøstyrelsen har anvendt data fra Danmarks Miljøportal og Digital MiljøAdministration (DMA), for at identificere hvilke listevirksomheder (bilag 1- og bilag 2-virksomheder), hvor kommunerne er godkendelsesmyndighed, der har tilladelse til direkte udledning af spildevand.

Miljøstyrelsen har identificeret ca. 32 virksomheder omfattet af ovenstående. Af disse er ca. 6 bilag 1-virksomheder, hvor Miljøstyrelsen har mulighed for at oplyse om virksomhederne skal have revurderet deres miljøgodkendelse efter reglerne om revurdering af bilag 1-virksomhed.

Fire af disse 6 virksomheder er revurderet i 2023, de to sidste er revurderet, eller har fået ny miljøgodkendelse, i hhv. 2022 og 2021.

Miljøstyrelsen har ikke mulighed for at oplyse, hvornår bilag 2-virksomheder, hvor kommunen er godkendelsesmyndighed, skal have revurderet deres miljøgodkendelse.

Ikke godkendelsespligtige virksomheder

Udledning af spildevand fra ikke godkendelsespligtige virksomheder direkte til vandløb, søer eller havet, reguleres jf. § 28 stk. 1 i miljøbeskyttelsesloven. Her er kommunerne ligeledes tilladelsesmyndighed. Det er tilladelsesmyndigheden, der i forbindelse med sagsbehandlingen vurderer, om der er mulighed for udlægning af blandingszoner i den konkrete sag. Miljøstyrelsen har ikke sagsspecifikke oplysninger om udledninger fra ikke godkendelsespligtige virksomheder, og kan ikke oplyse om, hvorvidt der planlægges blandingszoner for PFAS og andre miljøfarlige stoffer.

Der er ikke krav om revision af udledningstilladelser svarende til kravet om revurdering af de godkendelsespligtige virksomheder. Udledningstilladelser revideres efter bestemmelserne i spildevandsbekendtgørelsens § 2.

Miljøstyrelsen vejleder om, at ny viden om sammensætningen af spildevandet, f.eks. viden om miljøfarlige stoffer, jf. § 2, stk. 1 i spildevandsbekendtgørelsen kan sidestilles med en ændret sammensætning af spildevandet og kan i visse tilfælde kræve fornyet udledningstilladelse. Virksomheden skal derfor være opmærksom på, om der er behov for at søge tilladelsesmyndigheden om fornyet tilladelse til den aktuelle udledning.